

Miljöberättelse år 2020

Verksamhet: Stiftelsen Activa i Örebro

Verksamhetens miljöarbete

Activa började arbeta mer aktivt med miljöfrågor 2008 och har varit miljödiplomerade sedan 2014. Activa har en miljögrupp där god kompetens om miljöarbete finns och där också VD:n ingår som kan fatta alla erforderliga beslut. En miljösamordnare är utsedd. Vi arbetar främst med att minska miljöpåverkan som resandet ger upphov till, att miljöanpassa inköpen och minska energiförbrukningen.

Vi har hållbarhetspolicy, resepolicy och inköpspolicy. Vi har även checklistor för inköp och konferensbokningar.

Ett annorlunda år

Det har varit ett skrämmande och omtumlande år, där Covid-19 påverkat inte bara våra uppdrag, utan även vårt miljöarbete. På grund av smittorisken har vi bl a tvingats lägga på de regler vi haft, exempelvis att korta resor ska ske med cykel eller buss. Personalen har istället uppmanats att undvika resor med kollektivtrafik. Å andra sidan har vår värsta miljöbelastning, flygresor, minskat rejält, eftersom det införts reserestriktioner i Europa och flera resor har ställts in. Ett beslut om att på obestämd tid genomföra mobilitet inom landet istället för utomlands har tagits, vilket gör att flygresor kommer att ställas in även under nästa år, till att börja med första halvåret 2021.

Miljöplanen 2020

Redovisning av målen i miljöplanen för det gångna verksamhetsåret:

Mål: minska koldioxidutsläppen i samband med transporter

- En åtgärd var att få bort resor med bil kortare än en mil tur och retur. Resultatet blev att sex korta resor företogs under året, vilket med all sannolikhet beror på pandemin och ledningens uppmaning att undvika kollektivtrafik eller att bilservice ska utföras.
- Två bilar har sålts och ersatts av två nya (begagnade) hybridbilar som leasas.
- En kampanj för att uppmuntra transporter med cykel/buss har genomförts. Tyvärr var det endast några få som deltog. De fick ett pris i form av en reflexväst.
- Antalet flygresor har definitivt minskat med mer än de 25% som stod i miljöplanen, men det var å andra sidan tvingande åtgärder pga restriktioner i samband med pandemin.
- Klimatkompensation av flygresor hann bara ske en gång, innan pandemin bröt ut på allvar.
- Anlita Handla 24 har inte lyckats, eftersom det varit problem med att skaffa inloggning för flera till samma konto. Dessutom är det nu väldigt många som anlitar tjänsten, vilket gör att leveranstiden blir svår att förutsäga. Vi har därför beslutat i miljögruppen att inte använda Handla24, eftersom vaktmästaren som gör livsmedelsinköpen lika gärna tar elcykeln med skåp när inköpen ska göras.

Mål: Bidra till att skapa en större medvetenhet om miljöfrågor och att på ett indirekt sätt påverka andra att tänka på sin egen miljöpåverkan

- Utbildningsenheten har infört en bild i sin presentation som visas i början av varje utbildningstillfälle, som innehåller information om att Actíva är en miljödiplomerad verksamhet och vad det innebär som besökare i huset, t ex att källsortering är obligatorisk, vi erbjuder växtbaserad dryck till kaffet och att man ombeds använda samma mugg hela dagen.
- Miljörelaterade inlägg på sociala medier: åtta inlägg som rör miljö har gjorts under året.
- Vi informerar våra deltagare som ingår i gruppverksamhet om vår miljöpolicy och vad det innebär.

Mål: Öka den biologiska mångfalden kring fastigheten

- Plantering av fler uteväxter har inte skett. Vi fick in en ritning över växter och anläggning av rabatt, men trädgårdsmästaren gick därefter i pension och ingen kunde tydligen ta över uppgiften. Denna punkt förs över till nästa års miljöplan.

Inom samtliga områden i miljöplanen har punkten ”Sprida kunskap och information på personalforum om miljöaspekten, kopplat till Actívas miljöarbete” funnits med. Det har skett genom:

- Miljögruppsledamöter har informerat vid en personalträff, då fokus var på hur man sorterar rätt, eftersom det varit felsorterat vid några tillfällen. (Därefter kom Coronapandemin och träffarna övergick till att bli digitala.)
- Nyhetsbrev med innehåll som rör de olika områdena har skickats ut i juni samt november till samtlig personal.
- Miljöutbildning som genomfördes 8/10 2020, vilket var väldigt bra med tanke på att flera nya medarbetare anställdes.
- En artikel om etanol har skickats via mail till all personal, där budskapet var att trots de problem som tidigare funnits i tillverkningen, så är etanol att föredra framför fossila bränslen och att tillverkningen nu sker på ett bättre sätt. En professor som uttalar sig i artikeln menar att alla hållbara system behövs om vi ska lyckas ersätta bensin och diesel.

<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/professorn-etanolen-maste-in-i-finrummet-igen>

Andra miljöförbättrande åtgärder som inte fanns med i miljöplanen:

- Vi har pga pandemin förbättrat rutinerna för digitala möten, till exempel genom att köpa in nya ljudpuckar samt lärt oss tekniken bättre, såsom att dela dokument till andra. På det viset har antalet resor med bil minskat.
- Gamla kyl- och frysskåp har ersatts av nya energisnåla i samband med ombyggnation av två kök.
- IT-ansvarig på Actíva har köpt in ett tiotal datorer från Refurbished, istället för nyinköp.

Mätpunkter, analys

Hur långt de fyra bilarna gått har varit svårt att få fram, då en bil flyttats från Örebro, en har tillkommit och en har sålts. Den bil som gick att avläsa har ungefär samma km-antal som föregående år.

Milersättning till personal har minskat från 8107 till 4482.

Vattenförbrukningen har ökat, vilket kan bero på att även denna sommar har pelarekarna behövt bevattnas rejält för att överleva. De fick en dålig start i och med den extremt varma sommaren när de planterades.

Både el- och värmeförbrukningen har ökat. Analys av detta får göras.

Det finns två elcyklar för personalen som är väldigt populära att boka. Det finns även en eltransportcykel som vaktmästaren använder flitigt vid inköp. Men eftersom personalen arbetat hemma ungefär 50%, så är siffrorna lite lägre än föregående år.

Miljöutbildning

Miljöutbildning genomfördes den 8/10. Utbildare var Jörgen Johansson från Miljöstrategen. De flesta deltog via länk. Utbildningen var mycket uppskattad, enligt de kommentarer som inkom efteråt. Vi fick lära oss om de hot vi står inför och hur vi kan agera för att bidra till ett hållbart samhälle. Vidare fick vi i grupper diskutera inom tre områden, cirkulärt tänkande, lätt att göra rätt samt vad Actíva kan utveckla och förbättra inom miljöområdet.

Rutiner och avvikelser

Miljöfrågor och hållbarhetsperspektiv ska genomsyra verksamheten och styrdokument ska efterlevas. Actívas VD ingår i miljögruppen, så ledningsgruppen är därmed representerad i miljögruppen.

Ett dokument för avvikelser finns i Actívas Sharepoint, där all personal kan skriva in saker som inte fungerar på miljöområdet. Miljögruppen ska titta på dokumentet vid varje möte och uppmärksammar ledningen på att miljöarbetet inte fungerar eller prioriteras, som sedan får vidta åtgärder.

Två avvikelser har inkommit som rör felsortering samt rinnande toaletter.

Personalens engagemang

Personalen har tillfrågats om hur de verkat för en bättre miljö under verksamhetsåret. Det är ett sätt att se om det miljöarbete som pågår på Actíva sprider ringar på vattnet och intressant att se vilka aktiva val personalen gjort under ett år, både i arbetet och privat. De svar som inkommit är:

- Jag har bidragit med att jag köpt en elcykel istället för en bil, när jag nu får längre till jobbet pga flytt. I vårt nya hus kommer vi att måla med en ekologisk färg.
- Cyklar numera till jobbet istället för buss eller bil.
- Vi har köpt begagnad inredning till vårt kontor, bord och mindre saker. Har även handlat så mycket vi kan second hand till projektet, exempelvis material till arbetsmarknadskunskap på lättare svenska. Det är då redskap man använder inom olika arbetsområden, t ex kök och handel.
- Privat så kommer en av familjens bilar bytas ut mot elbil. I och med att jag jobbat hemma i hög utsträckning har detta gjort stor skillnad i antal körda mil under året för min del. Och med anledning av att jag inte åker bil till/från jobb lika mycket, så använder jag också bilen i lägre utsträckning i privata ärenden. Nu promenerar jag oftare för att hämta barn vid skolan och andra ärenden, tidigare gjorde jag detta i samband med att jag körde till/från jobb.
- Genom att jag jobbat/jobbar mer hemifrån så har resandet in till Örebro för min del minskat med ett antal mil - så pandemin har inte enbart haft en negativ effekt. Men jag vet inte om det är en direkt miljöaktivitet, då det inte är något jag aktivt valt själv – men ändå 😊
Kan kanske vara något att få med in i framtiden – att planera in möten, uppföljningar och div. annat arbete som går att ha digitalt och att utföra hemifrån under X antal dagar i veckan för

personalen. Och de som deltar i olika möten med oss har ju heller inte behövt ta sig någonstans och det gäller ju både professionella/anställda och deltagare.

- Vi har emellanåt kört undervisning på distans till både Hällefors, Lindesberg och Hallsberg. Nu var ju inte det något vi valde själva, men har inneburit färre resor för oss ut i länet.
- Har privat bytt till elbil, så kör elbil till och från jobbet, till Nora och till möten när jag inte går eller cyklar. Skriver ut mindre papper (typ inget alls). Väljer digitala möten och telefon framför fysiska träffar
- Vi äter numera vegetariskt (oumph, quorn) istället för köttfärs på tacofredagarna, så litet steg närmare mindre klimatpåverkan bidrar vi med i familjen och vi har utökat till minst två dagar i veckan vegetariska måltider mot tidigare en dag. Jag inte köper nya kläder utan använder de jag har och även lämnar de plagg jag inte har användning för till RIA, loppis eller liknande. Jag älskar kläder så för mig är det en miljövinst och en ekonomisk vinst i detta beslut.
- Jobba hemifrån är oftast bra för miljön. Många av restriktionerna som vi ska följa gör att det blir mindre miljöpåverkan.
- Inlandspraktik istället för utlandspraktik beror ju på pandemin, så svårt för oss att ta åt oss äran för. Däremot har vi ju fattat beslut om att se oss om efter en ny mottagare på ”tågavstånd” så snart utlandspraktik blir möjlig igen.
- Jag tänker till innan ett inköp ska ske. Frågar mig för det första: behöver jag verkligen det här? Om svaret är ja, väntar jag några veckor och ser om behovet kvarstår. Många gånger har jag ändrat mig och struntar i inköpet.

Som många anger, beror ju mycket av ovanstående på restriktioner som kommit till följd av pandemin. Men många medarbetare är engagerade i att bidra till en bättre miljö, vilket är glädjande.

Förbättringsområden

Det är ett par saker som inte fungerar fullt ut enligt våra ambitioner och vårt miljöarbete och bör förbättras:

Emellanåt glöms det bort att man ska ställa miljökrav vid upphandlingar och inköp. Det är en stor och viktig fråga som vi får jobba på mer intensivt.

Släcka bords- och fönsterlampor.

Sammanfattning

Detta år har omständigheterna varit försvårande när det gäller att ta fram mätpunkter och siffror, eftersom personalen jobbat hemma mycket, gått om varandra eller varit tvungna att sitta i karantän två veckor. Pandemin har varit i fokus och gjort att andra frågor hamnat lite i skymundan. De siffror som tagits fram kan därför skilja sig lite från föregående års mätperiod, men inga större avvikelser. De flesta målen i miljöplanen har uppfyllts och personalen intresserar sig för miljöarbetet och kommer med förslag på förbättringar och tips på hur man kan välja mer miljöanpassat både på arbete och fritid.

Sammanställning av nyckeltal

Sammanställning av nyckeltal		År 2017	År 2018	År 2019	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023
Omsättning								
Antal anställda			42 (30 i Örebro)	39 (29 i Örebro)	44 (32 i Örebro)			
Antal deltagare i Örebro jan-nov			270	366	295			
Miljöaspekt	Indikatorer/nyckeltal							
El Period: 1/9 - 31/8	KWh	92 810	83 720	66 934	71 558			
Värme Period: 1/9 - 31/8	KWh	135 614	141 377	106 745	131 277			
Vattenförbrukning	Kubikmeter	256	267	339	364			
Bil NNA	Antal km Period 1/9-31/8	9453 km	11 606 km	7799 km	7774 km			
Bil MLN	Antal km Period 1/9-31/8	8517 km	11 257 km	8684 km	Såld			
Bil NSG	Antal km Period 1/9-31/8	10 660 km	9116 km	5484 km	4672 km			
Milersättning personal	Kilometer	25 619	17 459	8107	4882 t.o.m 24/11			
Antal cykelbokningar	Tre cyklar		228 bokningar	314 bokningar 1/1-25/11	69 bokningar 1/1-25/11			
Elcykel nr 1	Antal km		842 km (från inköp feb - okt)	893 km okt-okt	1327 km okt-nov (Antal bokningar 76 okt-okt)			
Elcykel nr2	Antal km	-	-	Inköpt sept 2019	183 bokningar okt-okt (Räknare finns ej)			

Utvärderad och godkänd av ledningen

Datum: 2020-11-27

Namnteckning

Lotta Karlsson-Andersson